

دوره هنری، بهار

تاریخ شیانکاره

مجله هنر و اندیشه

پدیدآورنده: رمضان، علیرضا

عنوان: تاریخ شیانکاره

تکرات نام پدیدآور: علیرضا رمضان

مشخصات نشر: قم: مطبعه فردا، ۱۳۹۳

مشخصات قلمرو: ۳۷۲ ص. - مصور. عکس، نمودار

شابک: ۳ - ۷۸ - ۵۷۲۴ - ۵۵۵ - ۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فبا

موضوع: بوشهر - شیانکاره - تاریخ

موضوع: شیانکاره - سرگشتنامه

موضوع: شیانکاره - اوضاع اجتماعی

موضوع: بوشهر - تاریخ

شناسه افزوده: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری بوشهر

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ / ر ۲ ا / ۲ / ۴۰۹۷ / DSR

رده دیویی: ۹۱۵ / ۵۵۶۴۳

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۷۱۵۸۹

بوشهر، میدان قدس: بلوار رئیسعلی دلواری،

مندوبی، پستی: ۷۵۱۳۵-۱۷۴۹، حوزه هنری بوشهر

تلفن: ۰۷۶۲۲۴۰۸۳ - ۰۷۶۲۲۹۵۵۱

www.artbushehr.ir

انتشارات صحیفه خرد

تاریخ شبانکاره

امیرضا رضایی

مدیر دانشنامه: سید محمد حسین سیدزاده

دبیر دانشنامه: سیدقاسم باحسینی

دبیر اجرایی و ناشر دانشنامه: فرید میرشکار

طراح جلد: سعید میرزایی

صفحه آرایی: نغمه ایزدپناه

لیتوگرافی و چاپ: ترام اسکندر زیتون

چاپ اول: ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

نشانی انتشارات:

قلم، خیابان صفاییه، کوچه ۳۲

کوچه کمره‌ای، پلاک ۹۶

تلفن: ۳۷۸۳۲۱۹۸ - ۰۲۵

دورنگار: ۳۷۷۳۵۶۷۲

فهرست

- مقدمه‌ی حوزه‌ی هنری بوشهر ۱۳
- یادداشت دبیر مجموعه‌ی دانشنامه‌ی استان بوشهر ۱۵
- سیاستنامه ۱۷
- پیشگفتار ۲۳
- اشاره ۲۹
- چگونگی مهاجرت عربها به شبانکاره‌ی امروزی ۲۹
- چگونگی ورود شبانکارگان به سرزمین جنوب ۳۰
- حاج امیرخان شبانکاره‌ای ۳۲
- خانواده‌های بازمانده از شیخ واحد و برادران ۳۲
- چگونگی ورود شبانکارگان به سرزمین جنوب ۳۳
- چگونگی ورود شبانکارگان به سرزمین جنوب ۳۶
- فرزندان اسماعیل اول ۳۸
- خشکسالی در شبانکاره ۳۸
- مهاجرت عده‌ای از شبانکارگان به هندیجان ۴۲

- ۴۲ قائد علی‌خان پاسیلا
- ۴۵ فرزندان پاسیلا
- ۴۵ کشته شدن سلیمان و یوسف
- ۴۷ قائد دنیار و لشکرکشی به هندپجان
- ۵۰ تشکیل طایفه‌ی شعبانی
- ۵۱ وجه تسمیه‌ی شعبانی
- ۵۲ خانواده‌های شبانکاره
- ۵۳ ورود طایفه‌ی «خواجه‌ها» به شبانکاره‌ی امروزی
- ۵۶ حکومت محمدرضاخان شبانکاره
- ۵۸ قتل خشتی در دوره‌ی محمدرضاخان
- ۵۹ تقسیم بلوک شبانکاره بین فرزندان رستم‌خان
- ۶۱ ورود طایفه‌ی دشمن‌زیاری به شبانکاره
- ۶۱ سهراب‌خان شبانکاره‌ای
- ۶۲ درگیری سهراب‌خان با خوانین رودخانه و انگالی
- ۶۳ واگذاری قریه‌ی شبانکاره به خوانین تنگستان
- ۶۳ نامه‌ی محمدحسن‌خان سعدالملک به حسن‌خان تنگستانی
- ۶۴ شبانکارگان در لشکر قاجار
- ۶۶ جنگ حیات‌داوود و شبانکاره (جرخور مرده شور)
- ۶۷ حاج عبدالله‌خان

- ۶۷ مناظره‌ی حاج عبداللہ خان با حقایق نگار خورموجی
- ۶۸ فرزندان حاج عبداللہ خان
- ۶۸ حاج عبداللہ خان و سفر بہ مکہ
- ۷۰ حکومت آقاخان شبانکارہ‌ای
- ۷۰ احداث سد آقاخان
- ۷۱ مشاعرہ‌ی آقاخان و قائد مراد کفایی
- ۷۲ فوت آقاخان
- ۷۲ تاریخ فوت آقاخان توسط عباسقلی نادم (پور نادم)
- ۷۳ سعادت، شیخ محمدحسین
- ۷۵ سعادت، شیخ عبدالکریم
- ۷۷ متن نامہ‌ی حاج محمدباقر سعادت بہ نگارندہ
- ۷۹ حکومت رستم خان شبانکارہ‌ای
- ۸۰ جنگ و درگیری «دشت ارژن»
- ۸۲ غارت زکریایی (۱۲۵۷ ق)
- ۸۲ عبور رضاقلی از «شبانکارہ»
- ۸۳ مہاجرت عدہ‌ای از شبانکارگان بہ بندرریگ
- ۸۴ عزل رستم خان شبانکارہ‌ای
- ۸۵ سعدالملک کہ بود؟
- ۸۶ اوضاع سیاسی سال‌های ۲۴ - ۱۳۲۲ ق / ۸۵ - ۱۲۸۳ خ

- ۸۷ قانون املاک و مالیات در دوره‌ی مظفرالدین شاه
- ۸۸ به قدرت رسیدن اسماعیل‌خان و آبادی دشتی اسماعیل‌خانی
- ۸۹ آبادی سعدآباد به دست اسماعیل‌خان
- ۹۱ حمله‌ی اسماعیل‌خان به زیرراه
- ۹۲ تصرف زیرراه توسط اسماعیل‌خان
- ۹۵ قانون مالک و رعیت در دوره‌ی اسماعیل‌خان
- ۹۵ اوضاع سیاسی نواحی جنوبی فارس از ۱۳۲۴ تا ۱۳۳۳ ق
- ۹۷ مراکز قدرت حکام همعصر رئیسعلی
- ۹۹ نقش خوانین سه‌گانه در قیام ضداستعماری جنوب
- ۱۰۵ زمینه‌های اقتصادی قیام ضداستعماری مردم بوشهر
- ۱۰۷ گزارش اداری فارس و بوشهر در سال ۱۳۳۵/۱۹۱۷
- ۱۰۸ تغییر مسیر راه شاهی از برازجان به شبانکاره
- ۱۰۹ حکومت اسماعیل‌خان و ریشه‌یابی جنگ ده‌بلوک
- ۱۱۲ ریشه‌یابی اختلاف غضنفرالسلطنه و اسماعیل‌خان
- ۱۲۴ تقاضای کمک صدیق‌الممالک از عبدالله بیگ
- ۱۲۵ آزادی کسان مهم‌دخان و اجازه‌ی خروج از برازجان
- ۱۲۷ دوره‌ی محمدعلی شاه (تیر ماه ۱۲۸۸ خ)
- ۱۲۸ مداخلات ژاندارمری در امور عشایر
- ۱۲۹ اقدام تلافی‌جویانه‌ی شبانکاره و زیرراه

۱۳۲ دالکی

۱۳۳ برازجان

۱۳۵ حیات داوود

۱۳۶ انگالی

۱۳۷ ریشه‌ی جنگ ده‌بلوک

۱۳۸ جنگ جمهوری ده‌بلوک

۱۴۵ جنگ ده‌بلوک در کتاب «ایل قشقایی در جنگ جهانی اول»

۱۴۶ اسناد مربوط به جنگ ده‌بلوک

۱۴۷ جنگ ده‌بلوک در خاطرات سلطان احمد آخر

۱۴۸ بوشهر - یکم تا سی و یکم اوت ۱۹۱۳

۱۴۹ گزارش‌های نمایندگی سیاسی انگلستان

۱۵۴ جنگ ده‌بلوک

۱۵۵ دعوت از اسماعیل‌خان برای همراهی با مجاهدین

۱۵۶ شبانکارگان در اسناد مطبوعاتی جنبش مقاومت جنوب ایران

۱۶۱ شبانکاره در اسناد جنگ جهانی اول در جنوب ایران

۱۶۶ ماده تاریخ فوت اسماعیل‌خان

۱۶۷ اسناد فوت اسماعیل‌خان

۱۷۵ واسموس

۱۷۸ عبور واسموس از شبانکاره

- ۱۸۰ شبانکاران در جنگ سربست چغادک
- ۱۸۳ شکایت شبانکاره‌ای‌ها از توقف غضنفر السلطنه در شیراز
- ۱۸۳ اوضاع حکومت شبانکاره بعد از درگذشت اسماعیلخان
- ۱۹۰ حکومت محمدعلی‌خان و لطفعلی‌خان
- ۱۹۱ سال ناخوشی و مرگ خوانین
- ۱۹۲ تقسیم بلوک زیرراه و شبانکاره بین خوانین
- ۱۹۳ اولین لشکرکشی ملک‌منصورخان
- ۱۹۴ غارت کیوتر (سال کموتری)
- ۱۹۵ قتل غلامحسین سوز علی
- ۱۹۸ حکومت سهراب‌خان دوم
- ۲۰۰ اوضاع حکومت شبانکاره و زیرراه بعد از فوت اسماعیل‌خان
- ۲۰۴ احوال شبانکارگان جنوب در «دشتستان کبیر»
- ۲۱۵ سرنوشت مدال ملکه‌ی انگلستان و تبعات آن
- ۲۱۹ قسمت دوم: استقبال از احمد شاه در بندر بوشهر
- ۲۲۳ قسمت سوم: سرنوشت خوانین تبعیدی
- ۲۲۶ قسمت چهارم: لشکرکشی فتح‌الله خان به لیراوی
- ۲۲۶ قسمت پنجم: نهضت جنوب
- ۲۳۲ قسمت ششم: اعدام فتح‌الله‌خان حیات‌داوودی
- ۲۳۵ آغاز نهضت جنوب و اتحاد خوانین

- ۲۴۶ دیگر اهداف نهضت آفرینان
- ۲۴۸ اتحاد صغیر خوانین لیراوی - حیاتداوود - شبانکاره
- ۲۵۰ خاطرات منوچهر آتشی از نهضت جنوب و اشغال بوشهر
- ۲۵۳ چگونگی انتصاب کدخدایان
- ۲۵۴ انتخابات انجمن ایالتی و ولایتی در شبانکاره
- ۲۵۴ انتخابات مجلس شورای ملی در شبانکاره
- ۲۵۵ نمایندگان مجلس شورای ملی در دوره‌ی قاجار و پهلوی
- ۲۶۰ پیوند خوانین شبانکاره با سلسله‌ی خوانین بلوکات
- ۲۶۱ اصلاحات ارضی در بلوک شبانکاره و زیرراه
- ۲۶۲ اصلاحات ارضی
- ۲۶۵ تصاویر
- ۳۴۷ فهرست اعلام
- ۳۶۳ منابع و مآخذ

مقدمه‌ی حوزه‌ی هنری بوشهر

استان بوشهر یکی از مراکز تاریخی و باستانی ایران در کرانه‌های شمالی خلیج فارس به شمار می‌رود. این ناحیه از ایران زمین، قدمتی به درازای تاریخ دارد. بوشهر همواره مهد علم و ادب و تعلیم و تعلم بوده است. کتابخانه‌ها و مراکز علمی شهر «لیان» تا دانشگاه «سینیز»، مدارس علمی‌بندر «سیراف»، کتیبه‌های میخی و بقایای معابد دوره‌ی لیان در «سبزآباد» و «ریشهر»، بقایای کاخ‌ها و کتیبه‌های هخامنشی، همگی اسناد این تاریخ پُر فراز و نشیب است. معماری کم نظیر، اعتقادات مذهبی مردم، حضور ادیان مختلف، وجود نخستین آثار حمل و نقل هوایی و ریلی، وجود اولین سینماها، چاپخانه‌ها، باشگاه‌ها و ورزش‌های نوین، حضور نمایندگی‌های سیاسی و تأسیس اولین مدارس و مراکز آموزشی از قبیل مدرسه‌ی سعادت از نشانه‌های بارز این بالندگی و شکوفایی این کهن دیار است. در مجموعه‌ی «دانشنامه‌ی استان بوشهر» که توسط حوزه‌ی هنری استان در ده‌ها جلد منتشر می‌شود، کوشش شده تا همه‌گونه اطلاعات و آگاهی‌های تاریخی، هنری، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، رجالی و مذهبی مربوط به استان بوشهر در قالب تک‌نگاری‌های علمی و روشمند، گردآوری، تجزیه و تحلیل و نوشته یا ترجمه شود. امید است با انتشار کامل این مجموعه، دانش‌آموزان، دانشجویان و دیگر علاقه‌مندان، منبع و مأخذ قابل اطمینانی دربارهی

شهر و دیارشان به دست آورند. از آقای سیدقاسم یا حسینی نویسنده و پژوهشگر بوشهری که دبیری این دانشنامه را عهده‌دار شدند و دیگر نویسندگان و پژوهشگرانی که با این طرح همکاری می‌کنند، تشکر و از حمایت‌ها و مساعدت‌های معاونت برنامه‌ریزی استانداری بوشهر نیز سپاس‌گزاری می‌نمایم.

سید محمدحسین سیدزاده

رئیس حوزه‌ی هنری استان بوشهر